

Masterplan for Udsatteområdet

Social, Sundhed og Beskæftigelse
Handicap og Psykiatri

September 2017



Herning, 12. september 2017

Indledning - Masterplan for Udsatteområdet i Herning Kommune

I forbindelse med møde i Budgetforligskredsen fremkom der i februar 2017 et politisk ønske omkring en analyse af det samlede udsatteområde i Herning Kommune, hvor der bl.a. blev foretaget en benchmarking, opsat et nyt målbillede for området og hvor der samtidig blev set på den organisatoriske opbygning af området.

Hele formålet med en masterplan på udsatteområdet udspringer af det faktum, at Herning Kommune gennem de seneste år har konstateret at udgifterne er på et niveau, der ikke umiddelbart kan forklares ud fra den befolkningsmæssige sammensætning. Ved en sammenligning på tværs af kommunerne i Danmark, så ligger Herning Kommune markant over den gennemsnitlige udgift pr. indbygger (2016: 68 % højere end landsgennemsnittet) for så vidt angår udgifterne til forsorgshjem (SEL §110).

Det er nødvendigt – ud fra en styringsmæssig betragtning – at se på hvilke initiativer, der kan understøtte en mere hensigtsmæssig løsning af udsatteområdet.

Vores styringsmæssige og organisatoriske muligheder er dog særdeles begrænset af lovgivningen på området, idet loven ikke giver kommunen muligheder for at bestemme hverken antal af forsorgshjem i kommunen og ej heller hvilke arbejdsmetoder der anvendes på de forsorgshjem mv., der er i kommunen. Disse tilbud bliver alene godkendt ud fra Socialtilsynets objektive kriterier uden hensyntagen til den eksisterende tæthed af tilbud på området. Vi kan derfor ikke afvise at den tæthed af forsorgshjem mv. og tilgængelighed på bl.a. væresteder kan have en effekt i forhold til tilstrømning af udsatte borgere fra andre dele af landet. Samtidig har vi flere bofællesskaber, der tilbyder husly og hjælp ud fra andre tilgange end de anerkendte metoder vi anvender i Herning Kommune.

Vi ser dog fremad med en vis portion optimisme, idet hjemløsetællingen for 2017 blev offentliggjort fra VIVE (fusion pr. 1. juli 2017 mellem KORA og SFI) d. 1. september 2017. Hjemløsetællingen ser særdeles tilfredsstillende ud fra et isoleret Herning Kommune synspunkt, idet tallene (i modsætning til tallene på landsplan) er kraftigt reduceret siden 2015 - både totalt, men også i gruppen af unge hjemløse. Denne udvikling understøttes samtidig af et fald i bruttoudgifterne (før statsrefusion) på §110-området i Herning Kommune.

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

Indhold

Indledning - Masterplan for Udsatteområdet i Herning Kommune	1
1. Målgruppe – Socialt udsatte	2
2. Mål	2
3. Incitamentsstrukturer på udsatteområdet	3
4. Status og nuværende indsatser på udsatteområdet	6
5. Afslutning og anbefalinger - mulige tiltag for de udsatte borgere	18

1. Målgruppe – Socialt udsatte

De socialt udsatte er ikke en veldefineret gruppe. Social udsathed er en betegnelse, som beskriver en kompleksitet af problemstillinger i nogle borgeres livssituation. En livssituation som indebærer alvorlige sociale problemer for den enkelte.

Socialministeriet definerer socialt udsatte som ”personer der lever i samfundets yderkanter, personer der ofte har et dårligt helbred, der sjældent har tilknytning til arbejdsmarkedet, og som ikke drager nytte af samfundets almindelige tilbud til borgerne”. Den sociale deroute, der typisk kendetegner deres liv, foregår ofte uden kontakt med det offentlige system. Problemerne og deres årsager er tit sammensatte. Der vil typisk være tale om hjemløshed, misbrug, prostitution, sindslidelse, fattigdom, kriminalitet, ensomhed og/eller dårlig sundhed.

2. Mål

Det overordnede mål er, at den socialt udsatte borger får et værdigt liv, et liv som de magter – og så vidt det er muligt et liv, hvor borgeren er selvhjulpent og uafhængig af offentlig hjælp.

Herning Kommunes initiativer på udsatteområdet har siden 2008 været følgende:

- 2008-2012: Deltagelse i Regeringens Handlingsprogram II for de svageste samfundsgrupper. Udsatteteamet etableres.
- Overordnet formål var at skabe højere livskvalitet blandt udsatte borgere
 - Fokus var helhedsorienteret sagsbehandling og indsatsen var forankret i Beskæftigelsesafdelingen
- 2009- Regeringens udarbejder Hjemløsestrategi 2009 og starter op med få strategier kommuner.
- Herning er med fra 2010, hvor Hjemløseteamet etableres og Udsatteteamet lukkes
 - Yderligere metodisk tilgang – Housing First og bostøttemetoder
- 2014: Vedtagelse af Herning Kommunes Udsattestrategi. En yderligere metodisk tilgang på udsatteområdet i Herning Kommune, idet vi fortsat ønsker at nedbringe antallet af hjemløse, samt have en skærpet og opsøgende indsats i forhold til gruppen af unge hjemløse.

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

2014-2017: I aftalen om satspuljen 2014 har Regeringen og de øvrige satspuljepartier valgt at sætte fokus på en styrket indsats mod hjemløshed. Herning Kommune bliver en af de deltagende kommuner med projektet "Støt Unge til Bolig" ud fra indsatsen "En styrket sammenhængende og helhedsorienteret indsats til unge med særlig fokus på forebyggelse og tidlig indsats".

Strategien for Udsatteområdet i Herning Kommune er stadig gældende og de målsætninger, der retter sig mod hjemløshed er fortsat aktuelle:

- Sikring af en fast bopæl er første forudsætning for vejen ud af social udsathed.
- Antallet af hjemløse skal frem til 2020 reduceres med mindst 25 procent. Der var tilbage i midten af 2014 ca. 150 hjemløse i Herning Kommune. På landsplan er det Regeringens målsætning, at reducere antallet af hjemløse til højst 4000 personer. Det svarer til, at der i Herning Kommune må være ca. 60 hjemløse.
- Det skal gennem en individuelt forebyggende indsats og en boligsocial indsats sikres, at borgeren fastholdes i egen bolig, så hjemløshed forhindres.
- Ingen borgere på 18 – 25 år skal opholde sig på forsorgshjem.
- Indskrivningstiden på forsorgshjem må maksimalt være 120 dage. Der skal allerede første uge efter indskrivningen udarbejdes en individuelle opholdsplan og en handleplan for udskrivning.

Der har generelt været et stigende antal af hjemløse i Danmark, men den seneste Hjemløsetælling 2017 har vist et fald i antallet af hjemløse i Herning Kommune. Dette vil blive yderligere omtalt i afsnit 3 under status for udsatteområdet.

Foruden ovenstående mål, så ønsker vi sideløbende at have fokus på:

- At efterleve strategien og sikre udbredelse af metoder til vores samarbejdspartnere – både internt i kommunen, men også i forhold til de forsorgshjem mv., der er beliggende i kommunen
- At have et udgiftsniveau til forsorgshjem mv., der skal nærme sig landsgennemsnittet

Vi vil i det følgende tage udgangspunkt i **hjemløsheden**, da boligen anses at være en helt afgørende forudsætning for at hverdagen kan hænge sammen. Dette understøttes af de principper, der ligger bag tilgangen i "Housing First", der bygger på internationale erfaringer. Først når boligen er på plads, er det muligt give den nødvendige støtte til, at både få styr på økonomien, misbruget, fastholde arbejde hvis det er muligt og knytte sociale kontakter.

3. Incitamentsstrukturer på udsatteområdet

Vores styringsmæssige og organisatoriske muligheder er særdeles begrænset af lovgivningen på udsatteområdet, idet der er et såkaldt "selvhenvenderprincip", der betyder at borgeren kan henvende sig og forsorgshjemmets forstander tager stilling til om borgeren må opholde sig i tilbuddet. Herefter betaler borgers hjemkommune for opholdet. Der ligger en forpligtelse hos forsorgshjemmet om at borgerens kommune skal kontaktes senest 3 dage efter indskrivning, hvorefter der skal laves en opholdsplan. Der er dog

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

ikke en umiddelbar sanktionsmulighed, hvis dette ikke overholdes – medmindre der er tale om gentagne svigt, hvorefter der kan udstedes advarsler fra det regionale Socialtilsyn.

Loven giver ej heller kommunen mulighed for at bestemme hverken antallet af forsorgshjem i kommunen og ej heller hvilke faglige metodikker der anvendes på de forsorgshjem mv., der er i kommunen. Forsorgshjem bliver alene godkendt ud fra Socialtilsynets objektive kriterier uden hensyntagen til den eksisterende geografiske tæthed af tilbud på området.

Herning Kommune kan derfor ikke afvise, at den geografiske tæthed af forsorgshjem mv. og tilgængelighed på bl.a. væresteder kan have en effekt i forhold til tilstrømning af udsatte borgere fra andre dele af landet.

Set ud fra et bredt samfundsøkonomisk blik, så skal der være en andel af forsorgshjem mv. i hele landet. Der hvor vi ser udfordringen er den bagvedliggende lovgivning, hvor der vil være tendens til at borgeren opnår en tilknytning til det område, hvor forsorgshjemmet er beliggende, såfremt der i samarbejde med borgerens hjemkommune ikke bliver lagt tilstrækkelige ambitiøse planer om at opholdet på forsorgshjem er midlertidigt. Et forsorgshjems fornemmeste opgave er at lave opholdsplan, der sikrer udskrivning eller etablering af andre tilbud. Det vil som oftest ske i det område, hvor forsorgshjemmet er beliggende, hvorfor den fremtidige økonomiske forpligtelse også vil være placeret der.

Dernæst så har Herning Kommune ikke egne forsorgshjem, hvorfor vi på området er afhængige af eksterne aktører, der leverer denne samfundsmæssige indsats. Ved en sammenligning mod eksempelvis Holstebro Kommune, hvor de har et rent kommunalt forsorgshjem i Skovvang er erfaringerne, at de har et tæt samarbejde med den specialiserede socialfaglige indsats, der i øvrigt foregår i kommunen. I vores kommune er vi afhængige af de driftsaftaler vi har på området, men til trods for disse, så har vi ikke fuldt ud succes med at få de eksterne aktører til at efterleve den metodik og faglige tilgang vi har i kommunen omkring "housing first". Det ses der at være flere årsager til, herunder både det værdisæt som eksempelvis Blå Kors har og samtidig så er det også selvejende institutioner, der naturligt nok har blik for økonomien. Det skal dog ikke forstås derhen, at eksempelvis Blå Kors ser økonomien som den vigtigste faktor i arbejdet med de socialt udsatte borgere i Herning Kommune, men at vi ikke er nået i mål omkring efterlevelse af de principper og metodikker, der ligger bag "housing first".

Ovenstående iagttagelse om at den geografiske tæthed og mængden af forsorgshjemspladser understøttes af data fra den seneste hjemløsetælling. Der er registreret 104 hjemløse herningborgere i alt – på landsplan, men i selve Herning Kommune er der registreret i alt 166 hjemløse, hvilket underbygger at kommunen har en vis tiltrækning af udenbys og udsatte/hjemløse borgere.

Samtidig har vi helt særegent flere bofællesskaber, der tilbyder husly, et fællesskab og hjælp ud fra andre tilgange end de faglige og anerkendte metodikker vi anvender i Herning Kommune. Der er som udgangspunkt ikke knyttet nogen kommunal økonomi knyttet op på disse bofællesskaber – udover at vi i Herning Kommune flere steder bidrager med et tilskud via §18-midlerne. Konsekvensen ved disse bofællesskaber er blot, at borgeren bliver hjemmehørende i Herning Kommune så snart vedkommende flytter ind. Vi ser ofte, at det er borgere med komplekse og sammensatte problemer, der søger disse bofællesskaber. Desværre har vi også set gentagne eksempler på, at det enkelte bofællesskab efter kort tid ikke kan rumme borgeren

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

(eller at borgeren ikke selv kan være i rammerne), hvorved vedkommende søger væk igen. Nu med en hjemstedskommune, der hedder Herning Kommune, hvorefter fremtidige udgifter til eksempelvis forsorgshjem skal afholdes herfra.

Eksempel:

En mand fra København, der søger til bofællesskabet Fred og Forsoning i Arnborg tilbage i 2013. Manden har komplekse problemer og kan ikke være i de rammer, der tilbydes. Han tager efter ca. 2 måneders ophold retur til København og kommer på forsorgshjemmet "Mændenes hjem" i centrum af København til en dagstakst på over 3.000 kr. Vi forsøger aktivt, at få vedkommende retur til Herning Kommune, men uden held (da borgeren har sit netværk i København). Efter godt 2 ½ år får vi vedkommende placeret i et midlertidigt botilbud til ca. 800 kr. i døgnet – dog fortsat i København.

Borgeren har indtil denne ændring kostet Herning Kommune ca. 1,2 mill. kr. årligt i udgift til forsorgshjem (dog før statsrefusion på 50 %) uden at vi reelt har haft nogen mulighed for at gøre tingene bedre for denne borger. Borgeren vil i fremtiden koste Herning Kommune knap 300.000 kr. årligt uden at vi reelt har indflydelse på borgerens forhold, da borgeren ikke er interesseret i at komme til Herning Kommune.

Det er desværre ikke et enkeltstående eksempel, men blot et eksempel på den ustyrbarhed der er på udsatteområdet. Tidligere analyse fra slutningen af 2016 for netop dette bofællesskab viser, at der for de 8 dyreste (og tidligere udenbys) borgere i perioden fra 2013 til slutningen af 2016 var en nettoudgift på godt 5,6 mill. kr. på daværende tidspunkt. En udgift, der alt andet lige vil akkumuleres i fremtiden for denne gruppe af komplekse borgere.

Ovenstående er dog ikke ensbetydende med, at der er tale om deciderede dårlige tilbud for borgeren, men som oftest ser vi, at der set fra vores faglige ståsted, bliver lagt vægt på omsorg og ikke mindst det at skærme borgeren fra det omkringliggende samfund. Det er ud fra vores erfaring og metodik en forfejlet tilgang, idet borgerens egne ressourcer ikke kommer i spil på samme måde, som med vores tilgang hvor der sker en aktiv involvering af borgerens egne ressourcer for at opnå et ansvar for egen tilværelse. Der sker således ofte en fastholdelse af borgeren i tilbuddet og vejen til at opnå ansvar for eget liv bliver med tiden længere og længere.

Både undersøgelser og erfaringer viser, at forudsætningen for en effektiv indsats er, at de pågældende borgere er motiverede, og at der er nogle grundlæggende muligheder til stede ud over en bolig: Et meningsfuldt indhold i hverdagen, et socialt fællesskab og en reel medinddragelse i tilrettelæggelse af indsatsen.

Den grundlæggende forudsætning for, at socialt udsatte borgere kan få en stabil tilværelse, er, at de har et sted at bo. Dette er bekræftet i en række undersøgelser. Senest har evalueringen af Hjemløsestrategien 2009-13 vist, at "housing first – princippet" er virkningsfuldt i forhold til at få mennesker ud af hjemløshed og eventuel afhængighed. Men det er vigtigt at understrege, at "housing first" ikke kan stå alene. Forudsætningen for, at indsatsen virker, er, at der ydes den nødvendige støtte samtidig med, at borgeren flytter i egen bolig, og at der samtidig arbejdes på at skabe et meningsfuldt indhold i hverdagen. En forudsætning, som vi i Herning Kommune har et godt greb omkring – specielt med vores opgavevaretagelse i Hjemløse- teamet og samspejlet med Misbrugscentret, øvrige kommunale afdelinger, boligselskaberne og ikke mindst

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

et tæt samarbejde med Socialstyrelsen og netværkskommuner omkring implementering af de virksomme metoder.

4. Status og nuværende indsatser på udsatteområdet

Vi har frem til 2015 set en stigende tendens i antallet af hjemløse siden målingerne blev indført i 2009. Vi har igennem årene forsøgt, i samarbejde med de øvrige forvaltninger og i øvrige tilbud kommunen, at udvikle tilbud hvor vi sætter hurtigst muligt ind og derved undgå den sociale deroute. Frem mod 2015 lykkedes vi ikke med at knække den negative udvikling, hvorfor denne masterplan skulle angive en mere tydelig retning og suppleret med yderligere anbefalinger i forhold til at få reduceret tilgangen af hjemløse og samtidig få allerede hjemløse i bolig.

Den seneste status på Herning Kommunes Udsattestrategi har været behandlet på Social- og Sundhedsudvalget i marts 2016. I dag er konklusionerne i forhold strategiens 4 målsætninger følgende:

HJEMLØSHED

Der arbejdes løbende med at sikre hjemløse en fast bopæl, hvilket der fortsat er en stor udfordring i.

Vi har i siden 2010 arbejdet vedholdende på at hjælpe socialt udsatte borger ud af hjemløshed. Nedgangen i Hjemløsetællingen for 2017 viser nu, at indsatsen virker.

Hjemløsetællingen er siden 2009 blevet foretaget hver 2. andet år i uge 6. Herning Kommune har indtil i år set stigende tal på området - og primært på unge-området har udfordringen været stor.

Der store forbedring kan ikke tilskrives én bestemt indsats, men bevidste valg af flere anerkendte faglige metoder. Vi har siden 2010 været en del af den nationale hjemløsestrategi og har i hele perioden været i et tæt samarbejde med Socialstyrelsen og andre kommuner i netværket. Dette samarbejde har givet os en række værktøjer og erfaringer til både samarbejde og koordinering mellem de mange aktører på området.

Det drejer sig både om samarbejdet internt i kommunen (herunder et specielt fokus på overholdelse af procesbeskrivelser fra sagsbehandlere i Visitationen i Handicap og Psykiatri), med eksterne aktører/leverandører, men også i forhold til boligselskaberne i kommunen, arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner.

Det helt centrale omdrejningspunkt er de principper, der ligger i tilgangen "Housing First", som bygger på internationale erfaringer. Boligen er en helt afgørende forudsætning for at hverdagen kan hænge sammen. Det kræver vedholdenhed i støtteindsatsen overfor borgeren, men løsningen ligger samtidig i at give borgeren de korrekte værktøjer til at kunne klare sig selv.

Der arbejdes også med at sikre den nødvendige viden i alle dele af administrationen – på tværs af afdelinger - om indsatsen over for hjemløse, og der arbejdes også på løsninger i forhold til aftaler med boligselskaberne i kommunen. Det er fortsat en udfordring at finde boliger til målgruppen, da behovet for billige boliger er stigende – bl.a. også grundet de seneste reformer på kontanthjælpsområdet.

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

Særligt hæfter administrationen sig ved, at hjemløsetallet for unge (under 25 år) er faldet. Der er ingen tvivl om, at den særligt målrettede indsats vi har haft i projektet "Støt Unge til Bolig" er en væsentlig del af forklaringen.

Projekt SUB (Støt Unge til Bolig)

Kommunen har som tidligere nævnt modtaget støtte via Satspuljemidlerne i 2014 til projektet, som skal hjælpe unge hjemløse, og unge der er i risikogruppen, fra at blive hjemløse. Et projekt, der afsluttes i september 2017 og hvor det igennem projektforsløbet er det blevet tydeligt, at lovgivningen på udsatteområdet generelt set vurderes at være en udfordring og ikke mindst en medvirkende faktor til, at mange unge fastholdes i en udsat situation.

Satsen for uddannelseshjælp er lav, og det kan være vanskeligt for de unge, at finde en bolig de har råd til at betale, samtidig med at de også skal have råd til deres øvrige udgifter, mad, medicin, mv.

Samtidig stiller vores beskæftigelseslovgivning krav til de unge om, at de hurtigst muligt skal i uddannelse eller beskæftigelse og at de skal deltage i beskæftigelsesrettede forløb – krav som udsatte unge med psykiske og misbrugsmæssige udfordringer og unge som har haft svære opvækstbetingelser, kan have svært ved at honorere.

På baggrund af de erfaringer vi har gjort os gennem forløbet i Projekt Støt Unge til Bolig, er der udarbejdet nedenstående anbefalinger, som man efter administrationens vurdering bør arbejde videre med i Herning kommune i arbejdet med udsatte unge

1. Overordnet set anbefales det, at det tværfaglige samarbejde og koordinerede indsatser for udsatte unge, i langt højere grad bør prioriteres. Man skaber herved mere sammenhængende og helhedsorienterede forløb for unge. Som metodisk værktøj i forhold til dette kan man med fordel anvende "Samarbejdsmodellen – Vejen til uddannelse og beskæftigelse", hvorigennem man også sikrer at de unges mål, ønsker og støttebehov tilgodeses
2. Der bør i langt højere grad arbejdes med et forebyggende sigte, således at vi kan forebygge at unge bliver hjemløse og at deres problematikker "vokser dem over hovedet", og at der herved er behov for omfattende og dyre indsatser
3. Der bør udarbejdes procedure for, hvordan vi får skabt kontakt med sofasurfere og får etableret den nødvendige støtte, således at de kan opnå egen bolig. Dette kan med fordel etableres på beskæftigelsesområdet, hvor man ofte har kontakt med de unge gennem deres forsørgelse, uddannelsesforløb mv. og mulighed for at blive opmærksom på eventuelle problematikker langt tidligere end det øvrige system
4. Der bør etableres smidige visitationsprocedurer i forhold til støttemuligheder til unge, for derved at kunne iværksætte støtten hurtigere og mens de unge har motivationen til at arbejde med deres mål og ønsker om forandring

At afhjælpe hjemløshed blandt unge og hjemløshed generelt er således et komplekst arbejde, der fordrer et bredt tværfagligt samarbejde. Hvis man vil afhjælpe hjemløshed må man arbejde tværfagligt, helhedsorienteret og koordineret, med fokus på forebyggelse.

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

Ovenstående anbefalinger er drøftet i et tæt samarbejde med den relevante aktører i Beskæftigelse. Der er på nuværende tidspunkt ikke fundet en decideret løsning på placering af netop disse opgaver, men det forsøges løst via en helhedsorienteret sagsbehandling, hvor boligdelen også inkluderes.

FORBEDRING AF SUNDHEDSTILSTANDEN

Der er, som en del af Forebyggelseshandleplanen 2.0, iværksat et projekt, hvis mål bl.a. er at forebygge udviklingen af somatiske sygdomme og fremme sundhed og trivsel for psykisk sårbare og socialt udsatte.

Forbedring af sundhedstilstanden – her er der etableret et fremskudt sundhedsteam bestående af to sygeplejersker, som tager ud og møder målgruppen f.eks. på væresteder, varmestuer og i eget hjem. Borgerne skal ikke henvises eller visiteres til tilbuddet.

I 2016 er der i samarbejde med tre væresteder i Herning Kommune gennemført et pilotprojekt. Pilotprojektet har bestået i en fastlagt ugentlig sundhedskonsultation à 2 timer på hvert af de tre væresteder.

Det opspøgende sundhedsteam har i gennemsnit været i ugentlig kontakt med 25-30 borgere på værestederne. Indsatsen har primært bestået af samtaler om sundhed og trivsel, hygiejne, hjælp til at forstå og begå sig i sundhedsvæsenet samt måling af blodtryk og blodsukker. Indsatsen har også haft stor betydning for medarbejderne på værestederne, idet de har fået mere fokus på borgernes sundhed.

Derudover har det fremskudte sundhedsteam haft kontakt til 72 borgere. Borgerne er opsporet via henvendelser fra borgerne selv, bekymrede medborgere, samarbejdspartnere eller opsøgt på gadeplan. Udover den afklarende sundhedssamtaler har flere borgere f.eks. haft brug for støtte til at kontakte den alment praktiserende læge eller andre offentlige myndigheder samt ledsagelse til lægebesøg. Mange psykisk sårbare og udsatte borgere har svært ved at begå sig i sundhedssystemet. Nogle føler sig afvist eller misforstået, og mange har også svært ved at forstå, hvad fx lægen siger.

Næste skridt i projektet er afprøvning af tre nye pilotprojekter.

Pilotprojekt 2 vil undersøge, hvilken rolle det opspøgende gadeplansarbejde i belastede boligområder spiller i forhold til at forebygge udviklingen af somatiske sygdomme og fremme sundhed og trivsel for mennesker, som er psykisk sårbare og socialt udsatte. Vi vil tage udgangspunkt i byen Sdr. Felding for også at få værdifulde erfaringer med områder udenfor Herning.

Pilotprojekt 3 vil undersøge, hvilken rolle organisationen og samarbejdsstrukturer spiller for borgernes oplevelser i kontakten til de offentlige myndigheder. Hvilke udfordringer og barrierer oplever de socialt udsatte borgere? Hvilke udfordringer og barrierer oplever de forskellige aktører og offentlige myndigheder i kontakten med socialt udsatte borgere?

Pilotprojekt 4 omhandler uddannelse af frivillige brobyggere, som kan ledsage ved lægebesøg eller andre aftaler i sundhedsvæsenet, støtte til samtalen med lægen og hjælpe til at huske aftaler og behandlingsforløb.

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

Projektet afvikles i perioden frem til den 31. marts 2019 og resultaterne vil løbende blive bragt op i relevante fora for implementering eller ændrede arbejds-/tilgange til denne gruppe borgere.

MISBRUG

Indsatsen på misbrugsområdet er oftest skadereducerende. Borgere som modtager socialfaglig støtte og/eller støtte fra Hjemløseteamet får en misbrugsbehandlende indsats. Der er etableret et Fælles Team som bindeled mellem behandlingspsykiatrien i Regionen og Misbrugscentret. Fællesteamet er under forandring og vi har fra kommunens side forstærket teamet med yderligere ressourcer fra Herning Kommune. Vi har i forbindelse med budgetforliget 2017 modtaget 2 x 500.000 kr. til en forstærket indsats i henholdsvis 2017 og 2018.

På rusmiddelsområdet og i særdeleshed i behandlingscentre har der gennem mange år været en stigende opmærksomhed og ikke mindst viden om, at mange borgere har behov for dobbeltfokuseret indsats (det skønnes at mellem 60-75% har psykiske lidelser af forskellig sværhedsgrad). Alkohol og Stofbehandling kan ikke stå alene i behandlingen af borgere med alvorlige afhængighedsproblematikker og alvorlige psykiatriske lidelser.

Den store udfordring i dobbeltfokuseret indsats er ofte i relationen til behandlingspsykiatrien som af mange forskellige årsager (plads, tid, interesse, knappe ressourcer etc.) ikke kan etablere den nødvendige psykiatriske indsats i samarbejdet med Misbrugscentret. Det betyder, at mange borgere ikke modtager den nødvendige dobbeltfokuserede indsats, med den konsekvens at deres misbrugsproblematikker er umådelig vanskelige at håndtere - fordi de netop har en ubehandlet psykiatrisk lidelse. Der ses også et forøget risiko for tidlig dødsfald for netop denne gruppe borgere og en klar tendens mod hjemløshed.

Disse borgere er i dag i meget lange ambulante forløb og har ofte mange afrykninger ophold på forsorgshjem og også behandlingsophold på døgntilbud. De er, set fra et samfunds synspunkt, omkostningstunge både ressourcemæssigt og økonomisk.

Derfor afprøver vi pt. opkvalificering af Misbrugscentret ved tilkøb af psykiatrisk lægefaglig kompetence, hvor der dels skal kunne håndteres psykiatriske udredninger med henblik på diagnose og den rette medicinske behandling og dels at kunne yde sparring til behandlingspersonalet.

Målet er, at der inden udgangen af 2018 er etableret solide holdbare samarbejdsaftaler med behandlingspsykiatrien og at der er fungerende forløbskoordinatorer på området.

Vi har en forventning om, at vi ved optimering af den psykiatriske kompetence kan tilbyde dobbeltfokuseret behandling og dermed nedbringe behandlingsvarigheden og få hurtigere behandlingsresultater, der giver en større sandsynlighed for at de udsatte kan få og ikke mindst fastholde bolig.

BESKÆFTIGELSE

Der er etableret samarbejde med Beskæftigelsesafdelingen om forløb. Vi har siden Hjemløsetællingen i 2015 forstærket samarbejdet, hvor vi foruden en øget opmærksomhed på vores fælles målgruppe har iværksat interne procedure, der gør os i stand til at handle hurtigt i sager, hvor borgeren f.eks. skal søge om enkeltydelser for at undgå udsættelser eller til indskud i ny bolig. Senest er der 1. september 2017 lavet en

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

organisationsændring i Beskæftigelse, hvor indsatsen for unge i Beskæftigelsesafdelingen samles i en ny Ungevejledning. Den nye Ungevejledning består af de fire tidligere enheder Ungeenheden, BIC Ungeteam, CEB Ungeindsats og CEB Next Job.

Formålet med at samle indsatsen er:

- At sikre en helhedsorienteret indsats, der sætter den enkelte unge i centrum
- At lette overgangen fra barn til voksen
- At sikre en tidlig indsats
- At fremme samarbejdet omkring de unge med andre afdelinger i kommunen samt eksterne samarbejdspartnere

Alt sammen en organisatorisk forstærkning og fokus på området, der giver en begrundet forventning om at vi samlet set i Herning Kommune kan reducere hjemløsetallet yderligere.

Udsattestrategiens 4 målsætninger omkring hjemløshed, forbedring af sundhedstilstanden, misbrug og beskæftigelse er således fortsat meget aktuelle – og Herning Kommune har lavet/har gang i flere initiativer, hvor retningen er den rigtige. Det er ikke et område, hvor mærkbare forbedringer sker på kort tid, men den strategiske retning synes at blive godt understøttet af den seneste Hjemløsetælling.

SAMARBEJDE EKSTERNE AKTØRER

Som nævnt i indledningen, så er det ikke muligt grundet lovgivningen, at opnå en mere bestemmende rolle, så optaget/antallet af udsatte borgere kan ske på en bedre måde end det sker i dag. Der er behov for, at opnå en højere grad af forpligtelse til de anvendte og evidensbaserede metoder, der er til rådighed på området.

Der er foruden vores egne kommunale tilbud (Hjemløseteamet og Misbrugscentret) i dag følgende godkendte udbydere af ydelser til de socialt udsatte i Herning Kommune:

- Blå Kors Pensionat (selvejende institution med samarbejds-/driftsaftale)
- Blå Kors Varmestue/Herberg (selvejende institution med samarbejds-/driftsaftale)
- Lindely og Møltrup Optagelseshjem (selvejende institution med samarbejds-/driftsaftale)
- Potentialehotellet (selvejende tilbud i Lund for yngre socialt udsatte). Der er for nuværende ingen planer omkring samarbejds-/driftsaftale.

Derudover, så søger socialt udsatte borgere fra både Herning og andre kommuner mod andre tilbud i andre kommuner.

For at opnå en effekt, så vil der skulle ske ændringer i de nuværende samarbejdsaftaler med de selvejende institutioner, herunder primært **Blå Kors Varmestue/herberg** og **Blå Kors Pensionat**. Der har i de seneste år været en forstærket dialog med Blå Kors og de tilknyttede institutioner omkring hvilke metodikker vi gerne ser fulgt. Herning Kommune ser gerne, at vi opnår et tættere samarbejde – både i forhold til den enkelte borger og dennes udvikling, men også set i forhold til den økonomiske styring og krav om budgetoverholdelse, der er i resultatområdet, hvor Blå Kors institutionerne samt Misbrugscentret og Hjemløseteamet er hinandens afhængige.

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

Samtidig ønsker vi at anvende data fra den seneste afdækning, hvor der igennem en uge har været registreret hvem der kommer på varmestuen og hvornår. Resultaterne viser i overskrifter at der er følgende typiske brugergrupper:

- Langt de fleste brugere er stofmisbrugere og psykisk syge
- Grønlandere – men hovedparten i massivt misbrug. Har en meget atypisk adfærd
- Somaliere, der har familier. De kommer om middagen og spiser. Bruger stedet som klubrum. Dem der kommer om aftenen er ofte dem, der er alene. Der kommer mange Somaliere (op til 10-12) ad gangen. De har kone og børn. Er meget prisbevidste – kommer når der er gratis kaffe m.v.
- Herbergsbrugere bruger også værestedet om dagen
- Mange kriminelle
- Mange misbrugere kommer for at hente værktøj
- Nogle bruger stedet som bank

Det er resultater, der fortsat skal underbygges af yderligere registreringer i løbet af efteråret og som skal anvendes aktivt ind i etablering af det påtænkte nye mulige dagtilbud på Bethaniagade. Det er dog tydeligt, at der skal overvejes, hvorvidt de nævnte brugergrupper alle skal kunne gøre brug af tilbuddet – eller der skal anvises alternativer.

For så vidt angår **Møltrup Optagelseshjem**, så er de finansieret over Finansloven med hensyn til forsorgshjemspladserne. Herudover, så har Møltrup Optagelseshjem både §107 midlertidige botilbud, men også botilbud efter §108, hvor Herning Kommune har en driftsoverenskomst på 10 pladser.

Der er i vid udstrækning tale om et arbejdsfællesskab, hvor mændene lærer at blive selvforsørgende i et liv uden aktivt misbrug.

Herning Kommune har et naturligt samarbejde med Møltrup Optagelseshjem, men ser samtidig små advarselsslamper lyse, da længere ophold på Møltrup Optagelseshjem tilsiger en vis tilknytning til nærområdet, hvorfor en udslusning ofte sker i de omkringliggende byer. Det er fokusområde vi sammen har, herunder at der bliver skabt den bedst mulige overgang fra forsorgshjemmet til egen bolig.

Potentialehotellet er et relativt nyt forsorgshjem, der blev etableret i sommeren/efteråret 2016. Det er et eksempel på, at der gives en godkendelse til at drive et forsorgshjem fra Socialtilsynet uden hverken kommunal medvirken eller information. Målgruppen er borgere mellem 18 og 30 år, der har svært ved at bo i eget hjem eller ikke har et hjem og det er ifølge vores erfaring at langt størstedelen af de unge kommer fra andre kommuner end Herning.

Herning Kommune har været på et indledende besøg for at drøfte hvilke muligheder, der var for samarbejde og vi ser ikke helt ens på hvilke metodikker, der er mest succesfulde.

Der vil i efteråret 2017 blive taget fornyet kontakt omkring et tættere samarbejde. Det er samtidig et fokusområde i samarbejdsrelationen mellem Ungevejledningen i Beskæftigelse og Handicap og Psykiatri, da vi sammen er afhængige af den indsats mv. der leveres hos Potentialehotellet.

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

Andre indgange, hvor det ligger udenfor kommunal indflydelse og mulighed for styring af indflytning er de forskellige bofællesskaber i Herning Kommune.

Bofællesskaberne er båret af andre tilgange end den vi i Herning Kommune anlægger via bl.a. "Housing First" og tilknyttede bostøttemetoder. Der er forsøges igennem dialog og ofte via et kristent sigte, at skabe fællesskaber hvor omsorg og støtte er nøgleordene. Disse bofællesskaber er selvejende institutioner, hvor handlemulighederne er ikke-eksisterende set fra et kommunalt synspunkt.

Den store udfordring for Herning Kommune er den tilstrømning af borgere, der kommer fra andre kommuner og hvor det ud fra en kommunal vinkel er behov en specialiseret eller helhedsorienteret behandlingsplan. Disse borgere bliver fra datoen for indflytning til borgere i vores kommune, hvorefter den behandlingsmæssige forpligtelse er placeret her.

FRIVILLIGE ORGANISATIONER

For de udsatte borgere, der er i og kommer til Herning Kommune er der en bred vifte af forskellige frivillige tilbud – blot i Herning og tæt omegn er der følgende væresteder/foreninger for socialt udsatte borgere:

- Café Kilden, Silkeborgvej
- Huset, Mindegade
- Hjørnestenen, Smallegade
- IOGT, Rolighedsvej
- Kirkens Korshær, Fruehøjvej
- Lyngblomsten, Kirkens Korshær, Gullestrup
- Lænken, Haraldsgade

Efter en gennemgang af de enkelte tilbud, så henvender de sig i vidt omfang til borgere i udsatteområdet, hvor det er udfordringer omkring for ensomhed, hjemløshed, alkoholisme, stofmisbrug og psykiske udfordringer. Identisk for tilbuddene er ture og arrangementer af forskellig karakter, mødet med andre mennesker/ligestillede, mulighed for et billigt måltid mad og en snak med frivillige. Der udvikles individuelle løsninger, herunder også tilbud til de udsatte, der set udefra, også leveres af andre frivillige organisationer i tæt nærhed.

Langt størstedelen af de frivillige organisationer modtager støtte fra Herning Kommune (fra hovedpuljen i 2017 er der i alt tildelt godt 1 mill. kr. til målgruppen Misbrugere og socialt udsatte), men samtidig er der ikke et overordnet mål omkring samarbejde på tværs af de frivillige organisationer, herunder hvorvidt deres arbejde kan være et supplement i forlængelse af kommunens initiativer. Der har senest været drøftet muligheden for et overblik over de forskellige ydelser på Udsatterådets møde i november 2016, men det er ikke blevet realiseret.

Det anses som værende et relevant indsatsområde, hvor Udsatterådet kan være behjælpelige, så vi får lavet de bedst mulige løsninger for vores fælles målgruppe.

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

SAMARBEJDE MED BOLIGSELSKABERNE

Vi har i Herning Kommune et godt og kontinuerligt samarbejde med boligselskaberne, hvor det primære indenfor dette område er prisbillige boliger, hvor vores målgruppe har økonomisk mulighed for at bo. Der er i kommunen indgået flere aftaler omkring anvisning, men specielt på udsatteområdet har der været en vis tilbageholdenhed. Det er naturligt, at der fra boligselskabernes side er en vis tilbageholdenhed, da det kan være problematisk at fastholde en socialt udsat borger, der eksempelvis kommer fra et forsorgshjem. Det er her, hvor vores støtteindsats med bl.a. Hjemløseteamet og Misbrugscentret er opmærksomme – og der er samtidig et tæt samarbejde på denne del for at få integreret den nu tidligere udsatte borger i boligområdet.

Der arbejdes samtidig med en stærk social profil blandt boligselskaberne, herunder også den ekstra indsats omkring helhedsplanerne for bl.a. Gullestrup og Holtbjerg.

Derudover, så har Fællesbo startet et nyt projekt, hvor målet er over en 3 årig periode at nedbringe antallet af udsættelser af lejere med 40 %. Der er tale om en både nytænkende og relevant forebyggende indsats, som boligorganisationen nu har startet op. Der er flere strukturelle udfordringer i dette projekt – bl.a. at de sociale reformer (eg. kontanthjælpsreformen) reducerer rådighedsbeløbet for de der af den ene eller anden årsag ikke er på arbejdsmarkedet. Fællesbo har ansat en medarbejder med pædagogiske og økonomiske kompetencer til en forebyggende og rådgivende indsats overfor lejerne. Samtidig har det vist sig, at den pågældende medarbejder ofte er brobygger i mellem kommunen og borgeren, hvorfor vi samtidig har gjort en indsats i forhold til den tilgængelighed vi kan bidrage med i forhold til projektet og dets forløb.

BOLIGSITUATIONEN I HERNING KOMMUNE

En yderligere udfordring er, at manglen på billige boliger til målgruppen er en stor sten på vejen i "Housing First" strategien. Dertil kommer, at en del af borgerne, hvor det lykkes at skaffe en billig bolig til, ikke umiddelbart magter at bo der og får tilbagefald og i værste fald havner i fornyet hjemløshed. Dette forsøger vi at modvirke ved fortsat at følge den socialt udsatte borger kontinuerligt – og give borgeren en form for livline, når og hvis udfordringerne hober sig op på ny.

I Herning Kommune er der en bred konsensus omkring både behovet og nødvendigheden for billige boliger. Byrådet har tilbage i april 2015 sendt et klart signal om, at det er et område der skal prioriteres. Der er dog grænser for de lokale handlemuligheder. Det almene boligområde er gennemreguleret og relativt traditionelt styret centralt. Det betyder, at allerede eksisterende alment byggeri vanskeligt lader sig nytænke og udfordre.

Et traditionelt greb kan være, at kommunen benytter sin anvisningsret. Det betyder, at kommunen bestemmer, hvem der skal forrest i køen til en billig bolig. De økonomiske konsekvenser ved kommunal anvisning er, at kommunen hæfter for eventuelle huslejerestancer samt for fraflytningsudgifterne, hvis lejer ikke selv betaler. Generelt benytter Herning Kommune sin anvisningsret til almene boliger i beskedent omfang.

Der er derfor behov for nytænkning af løsninger for etablering af boliger, hvis der skal skabes flere boliger til unge kontanthjælpsmodtagere og andre boligsøgende, der ønsker en billig bolig. Der kan konkret peges på forskellige forslag. Fælles for disse forslag er, at der vil skulle arbejdes videre med konkretiseringer og

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

evt. kombinationer af flere modeller. De områder, der tilbage i april 2015 nævnes som mulige - og hvor der i dag arbejdes med flere områder, er:

- Aktivisering af det private boligmarked i større omfang end i dag.
- Udvikling af nye boformer som deleboliger
- Udvikling af nye typer byggeri, både alment og privat, hvor huslejeniveauet er lavere
- Etablering af startboliger
- Tildeling af kvoter til almene boliger efter udbud hvor kriteriet er lav husleje, i modsætning til praksis i dag hvor kommunen frit bestemmer, hvilket boligselskab der skal have tildelt kvoter.

Der er derfor også et stort fokus på udbuddet af prisbillige boliger i Herning Kommune.

Mulige boligløsninger¹ til de udsatte borgere foruden boliger på almindelige vilkår:

Skæve Boliger

- Målrettet til personer der ikke kan bo i en almindelig bolig
- Støtte til social vicevært
- Drives af kommuner, boligorganisationer og selvejende institutioner
- Almenlejeloven gælder

Udslusningsboliger

- Almene familieboliger
- Målgruppen: personer fra § 110 og 107 institutioner
- 2-årig lejekontrakt på særlige vilkår, derefter permanent
- Huslejeniveau lig med udgift på botilbuddet
- Deltagelse i beboerdemokrati og andre sociale aktiviteter i lighed med øvrige beboere

Ungdomsboliger

- Boliger til unge og andre med sociale behov
- Kommunal anvisning 25 pct. reglen
- Boligstøtte
- Kommunal garanti for tomgangs- og fraflytningsudgifter

Vi har for nuværende ikke skæve boliger i Herning Kommune, men i forbindelse det påtænkte renoveringsprojekt i Bethaniagade, så planlægges der opførelse af i omegnen af 10 skæve boliger til de borgere, der ikke kan magte at bo i enten almindelige lejeboliger eller udslusningsboliger – og som oftest vil være at finde på forsorgshjem eller på gaden.

Blå Kors Pensionat har i dag flere udslusningsboliger i og omkring centrum af Herning by. Driften af disse ses at kunne retænkes, så taksten bliver billigere og tilbuddet bliver mindre permanent. Det kan eksempelvis ske ved at der tilknyttes et antal frivillige til udslusningstilbuddet. Disse kan rekrutteres i lokalmiljøet, så de har et kendskab til øvrige tilbud i lokalområdet, eller der kan være tale om socialt udsatte borgere, der

¹ Oplæg fra Ministeriet By, Bolig og Landdistrikter, 2014. https://socialstyrelsen.dk/filer/voksne/hjemloshed/oplaeg_boliger_for_og_til_hjemlose_2014.pdf

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

har fået opbygget tilstrækkelige ressourcer til, at de kan fungere som mentorer for andre socialt udsatte (ud fra "peer to peer-tænkningen"). De frivillige ses at kunne blive en fundamental del af tilbuddet, og deres indsats kan udgøre en væsentlig del af brobygningen til civilsamfundet. De frivilliges indsats vil fylde mindre i starten af indsatsen, men gradvist vil frivillige kunne varetage flere funktioner i forhold til borgerne og fungere som mentorer for borgerne.

Da det er Blå Kors, der har udslusningsboliger i Herning Kommune vil det være formålstjenstligt at indgå et tæt og formaliseret samarbejde omkring udslusningsboligerne. Et tæt samarbejde med en organisation af denne størrelse vil samtidig give et solidt fundament til, at de frivillige tilegner sig de nødvendige kompetencer for at indgå i arbejdet med beboerne.

Ungdomsboligerne finder sjældent anvendelse til de socialt udsatte borgere. Til trods for, at vi har relativt mange ungdomsboliger i kommunen, så er tilgængeligheden ofte svær, da der er stor søgning på disse boliger. Endvidere så er der ofte ungdomsboliger med eksempelvis fælles indgang/bad, hvilket ikke altid er optimalt i forhold til den gruppe af unge socialt udsatte vi arbejder med, da der som oftest er en psykiatrisk diagnose eller et massivt misbrug.

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

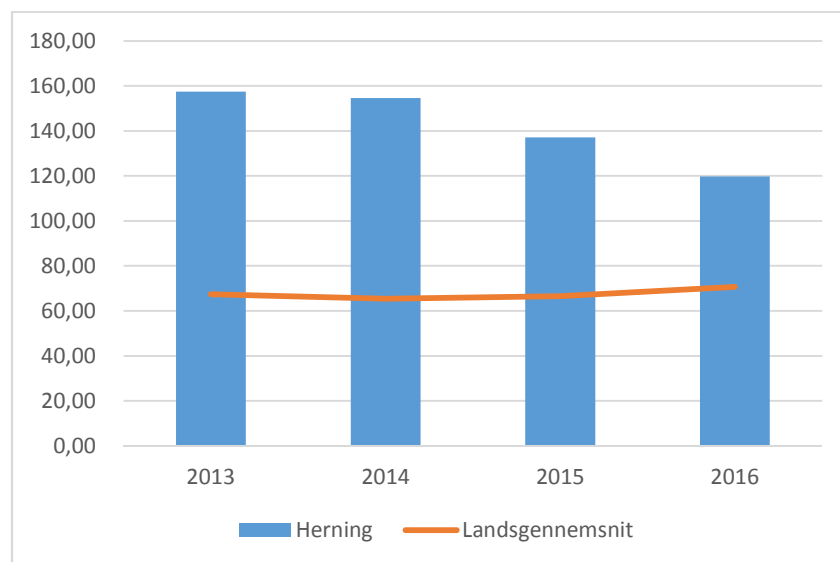
ØKONOMISK UDVIKLING TIL FORSORGSHJEM MV.

Som omtalt i afsnittet omkring incitamentsstrukturer, så er den økonomiske styring ikke nogen nem størrelse på dette område, da vi som kommune hverken kan påvirke tilgangen af borgere til tilbuddene eller for den sags skyld opholdets varighed. Det stiller os i en position, hvor vi enten kan vælge at "lade stå til" eller forsøge via dialogens vej, at få skabt så stærke samarbejdsrelationer at henholdsvis forsorgshjemmet og kommunen bliver hinandens allierede i forhold til borgerens vej mod at tage ansvar for eget liv. Den tidligere statusgennemgang viser med al tydelighed, at vi ikke "lader stå til", men derimod søger fælles løsninger.

Udgangspunktet er, at vi i 2016 har anvendt ca. 120 kr². pr. indbygger til forsorgshjem mod et gennemsnit på landsplan på ca. 72 kr. Isoleret set, så har Herning Kommune således et udgiftsniveau, der ligger markant over gennemsnittet for landets øvrige kommuner.

Foruden denne tilgang er det interessant at se på hvordan tallene udvikler sig henover tid – og hvorvidt vi kan aflæse den intensiverede indsats, der er blevet leveret. Det skal nævnes, at FLIS-data kan have en svagthed i sammenligningen med øvrige kommuner, da det ikke altid er de samme data fra kommune til kommune, der sammenlignes. Vi har eksempler på, at der eksempelvis indeholdes beløb til krisecentre mv. i beløbet til forsorgshjem mv., men vi har vurderet at det ikke ødelægger dataenes validitet, når der ses over en årrække:

Udgift pr. indbygger til forsorgshjem 2013-2016 – FLIS-data i kr. (brutto – før statsrefusion)



Der er ingen tvivl om, at Herning Kommune ligger markant over gennemsnittet, men der er siden de seneste initiativer i forlængelse af Udsattestrategien fra medio 2014 sket en kraftig bevægelse mod en mere gennemsnitlig udgift. Vi er dog fortsat et stykke fra gennemsnittet og såfremt vi kan fastholde denne udvikling, så må det anses som værende tilfredsstillende.

² FLIS-data. En fælleskommunal løsning til benchmark- og ledelsesinformation

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

Ovenstående var en sammenligning på udgift pr. indbygger og er derfor også påvirket af den befolkningsvækst vi har set i Herning Kommune. Derfor er det også relevant at se på de samlede udgifter til forsorgshjem (§110) i samme periode.

Tid År	Forbrug i kr.	Index 2013=100
2013	23.344.224	100
2014	24.237.654	104
2015	21.818.671	93
2016	20.982.934	90

Der er således også sket et fald i den samlede udgift³ til trods for at vores samlede indbyggertal⁴ i Herning Kommune er vokset fra 86.778 i 4. kvartal 2013 til 88.410 i 4. kvartal 2016. Samtidig så er antallet af unikke herningborgere, der har været i berøring med et forsorgshjem faldet fra 232⁵ borgere i 2013 til 195 borgere i 2016. Der er selvsagt gengangere i løbet af de 4 år (eg. 34 herningborgere har benyttet sig af forsorgshjem i alle 4 år – i et eller andet omfang).

Delkonklusionen på økonomien omkring forsorgshjem mv. er den, at vi fortsat har en udgift der er højere end den gennemsnitlige danske kommune, men at vi er på rette vej i forhold til at nedbringe udgiften. Der er strukturelle forhold der både hjælper og modarbejder – nemlig et økonomisk opsving generelt med et højere arbejdsudbud, men samtidig så har vi ikke opfattelsen af, at eksempelvis de seneste reformer på det sociale område har en positiv indvirkning på udfordringerne omkring hjemløshed.

³ Data – ØS funktion 05.38.42 på politisk 5-13. Der er kun trukket på bruttoudgifter.

⁴ www.statistikbanken.dk

⁵ Data – udtræk fra AS2007

5. Afslutning og anbefalinger - mulige tiltag for de udsatte borgere

Masterplanens anbefalinger forsøges at tage afsæt i borgerens behov, hvorfor det isoleret set ikke vil være muligt for alene Handicap og Psykiatri og lave den afgørende forskel. Vi skal fortsat tænke på tværs med øvrige afdelinger og derigennem skabe bedre borgerforløb, så den udsatte borger i videst muligt omfang undgår at blive fanget i "elendighedens karrierevej".

Anbefalingerne er på baggrund af ovenstående gennemgang følgende:

- At vi igennem en analyse af Hjemløsetællingen 2017 får yderligere vished om der er enkelte initiativer, der virker bedre end andre.
Opstart: Inden udgangen af september 2017 og forventelig afsluttet inden årsskiftet 2017/2018
Ansvarlig: Hjemløseteamet
- At vi sammen med vores nærmeste eksterne aktører deltager aktivt i et casestudie i efteråret 2017 initieret af Socialstyrelsen og understøttet af Rambøll. Her opnås dybdegående viden om hvordan implementeringen af Housing First og bostøttemetoderne forløber, herunder forskellige aktørers berøring og erfaringer med indsatsen.
I forlængelse af dette samarbejde vil der blive udarbejdet nye og gensidig forpligtende driftsoverenskomster, hvor bl.a. metodeoverholdelse vil være et bærende element.
Opstart: November 2017 og forventelig afsluttet inden sommeren 2018.
Ansvarlig: Handicap og Psykiatri
- At det forstærkede samarbejde med beskæftigelsesafdelingen fortsætter og at vi sammen har fokus på de positive virkninger omkring fremskudt indsats - specielt blandt de unge.
Opstart: Er i gang med Støt Unge til Bolig-projektet og vidensoverdragelse herfra
Ansvarlige: Handicap og Psykiatri med stor involvering fra Ungevejledningen i Beskæftigelse
- At fokus fastholdes fra Hjemløseteamet med et forsøg med ændret ydelsessammensætning, hvor det er muligt med en uvisiteret og fremskudt støtteindsats.
Opstart: Juli 2017
Ansvarlig: Handicap og Psykiatri med evaluering i efteråret 2018
- At kommunen fastholder ønsket om yderligere billigere boliger - både sammen med boligselskaber og via sociale partnerskaber.
Opstart: Er i gang og planlagt opstartsmøde med Hjem-til-alle-alliancen, kommunens boligselskaber og relevante kommunale aktører
Ansvarlig: Handicap og Psykiatri omkring fremdrift/konklusion på samarbejdet.
- At der tages initiativ til, at få tegnet det fulde billede af frivillige tilbud til udsatte borgere i kommunen - og derigennem søge konsensus om indsatsområder, herunder at der samtidig opstilles klare betingelser for anvendelse af ansøgte §18-midler.
Opstart: Forelægges på Udsatterådet d. 14. november 2017
Ansvarlig: Handicap og Psykiatri i tæt samarbejde med Udsatterådet
- At der i forbindelse med et muligt nybyggeri i Bethaniagade indtænkes miljøer, der understøtter den socialfaglige tilgang og at vi igennem arkitektur mv. får et værested, hvor den socialt udsatte

SOCIAL, SUNDHED OG BESKÆFTIGELSE

Masterplan udsatteområdet

kan komme sig og ikke mindst bevæge sig i retning af ansvar for eget liv mv. Samtidig bør dette projekt retænke det eksisterende tilbud, bl.a. i forhold til socialfagligt indhold, målgruppe og åbningstider.

Opstart: Er i gang. Forventet afslutning er uvis, da projektet er afhængig af den rigtige prissætning, indhold mv. Der forventes en endelig afklaring inden udgangen af 2017.

Ansvarlig: Handicap og Psykiatri og Blå Kors Danmark

Hjemløseproblematikken bør generelt forstås i et forebyggelsesperspektiv, der går på tværs af forvaltninger, og ikke kun vedrører Social- og Sundhedsforvaltningens indsatser. Det er specielt her, hvor vi skal anvende den tværgående tænkning, da elementer og ændringer i eksempelvis hvordan vi anvender vores arealer mv. i kommunen og om muligt får skabt nogle fristeder, hvor de socialt udsatte (og måske misbrugende) borgere kan være og have et sammenhold. Her vil Teknik og Miljø være en væsentlig interessant i en dialog om, hvor vi sammen kan se muligheder i kommunen.

Børne- og Socialminister Mai Mercado har varslet, at hun vil komme med en ny hjemløseplan her i efteråret 2017, som blandt andet vil handle om mere fleksible tilbud på herbergerne. Denne plan vil vi naturligvis følge tæt, men vi har i Herning Kommune et godt fundament og ikke mindst en vilje til at gøre noget for de socialt udsatte borgere.

Vi er dog samtidig fuldt ud opmærksomme på, at vi som kommune ikke kan lykkes alene, men at det kræver et nært samarbejde med både interne og eksterne aktører på området.

12-09-2017 /rj